

Governos locals en una nova Europa

- La UE necessita repensar quines polítiques innovadores necessiten els pobles i ciutats per arribar a la cohesió

ANTONI FOGUÉ, president de la Diputació de Barcelona.

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 22.02.10

Avui comença a Barcelona la Cimera Europea de Governos Locals, una trobada en què les administracions de proximitat podran prendre la paraula per aconseguir un legítim protagonisme en el procés de construcció europea. Els governos locals comptem amb importants raons a l'hora de reivindicar-nos també com a subjectes actius de la nova realitat que sorgeix del Tractat de Lisboa. Em refereixo a les 32 xarxes sectorials que, tant en el marc de la Unió Europea com en l'àmbit més extens del Mediterrani, s'han anat desenvolupant i que permeten atendre amb més eficàcia nombroses qüestions socials des del nivell local.

La Diputació de Barcelona té un acreditat historial europeista, com ho prova el gran nombre de projectes europeus en què ha participat en els últims 15 anys. Així, en el període 1994-2009 ha intervingut en 136 projectes, que han comptat amb un cofinançament europeu global de 122,9 milions d'euros.

Però la participació en projectes és només una part de la feina realitzada, i el valor polític que generen és intangible però pot tenir una projecció més gran i més transcendent. Perquè la UE també és una institució que genera normes i que gestiona processos que tenen efectes directes sobre els governos locals. Per això és important que les entitats intermèdies com la Diputació facin sentir la seva veu a Europa i traslladin

a les institucions centrals de la Unió les necessitats i les demandes de la ciutadania que representen.

Aquesta tasca de lobby reclama l'actuació conjunta entre entitats que tenen els mateixos interessos. Treballar en xarxa és un dels objectius dels governs locals europeus per defensar la seva labor al servei dels pobles i ciutats, al servei, en definitiva, del benestar de la ciutadania.

Convé subratllar, per una altra part, que en un context global de crisi econòmica i financera els governs locals estan adquirint un protagonisme creixent com a actors econòmics, ja que és en l'àmbit local on es viuen en primera instància els problemes globals, i sovint és als ajuntaments a qui la ciutadania reclama una primera resposta. En aquest sentit, els governs locals es converteixen en actors de la globalització i, al mateix temps, assumeixen el paper de decisius instruments de transformació dels pobles i les ciutats per afrontar el futur d'una manera sostenible.

Europa en el seu conjunt necessita pensar i repensar quines són les polítiques locals innovadores que necessiten les ciutats i pobles per assolir la cohesió econòmica, social i territorial. Treballar en forma cooperativa, treballar en xarxa, ofereix un marc privilegiat per teixir l'entramat necessari en un context de canvi de paradigma econòmic i financer. Les xarxes s'han consolidat com una estratègia d'actuació prioritària per a les ciutats i regions europees, ja que permeten oferir respostes locals a problemes de caràcter local, donant resposta a les necessitats ciutadanes i generant al seu torn estructures eficaces de gestió i de govern. El Tractat de Lisboa ofereix una oportunitat magnífica per al desenvolupament d'aquestes estratègies locals, ja que subratlla el

reconeixement de l'autonomia local, la subsidiarietat, l'ampliació de poders del Comitè de les Regions, la cohesió territorial i la diversitat.

El tractat permet desenvolupar el principi de la governança multinivell, que inclou els actors locals com a protagonistes rellevants en l'elaboració i el desenvolupament de polítiques innovadores i creatives, sumant competències entre els diferents nivells de decisió governamental. Europa ofereix, per tant, en aquests moments i mitjançant el tractat, una oportunitat excepcional als governs locals per consolidar la seva presència i demostrar la seva capacitat de decisió i gestió de polítiques ciutadanes d'avantguarda.

ÉS en aquest context que s'ha d'entendre la cimera que avui s'inicia a la capital de Catalunya amb el lema Governos locals per a una nova Europa, que ha impulsat la Diputació de Barcelona coincidint amb la presidència semestral espanyola de la UE. Aquesta trobada, en la qual participen un miler de persones i més de 120 ponents, ofereix un espai de debat i intercanvi entre governs locals de tot Europa, els estats de la Unió, les institucions europees i el sector privat, amb l'objectiu d'oferir respostes i promoure propostes concretes en el marc d'una nova agenda europea en la qual els governs locals han d'assumir un paper més actiu i decisiu, i en el context actual de crisi econòmica i financera, en què tots els nivells de govern estan compromesos en un enorme esforç col·lectiu.

La cimera es proposa, doncs, com una oportunitat per millorar tant la tasca dels governs locals com les polítiques generals de la Unió Europea. La qualitat de les intervencions previstes i el relleu de les delegacions assistents constitueixen una excel·lent notícia en un moment en què la ciutadania espera que els responsables polítics i socials facin un pas

endavant per abordar la complexa situació actual i els reptes del futur. Uns reptes que s'han d'abordar des de la doble perspectiva local i global, que no són sinó dues cares de la mateixa moneda.